

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 005242 22 Uvp
Banjaluka, 22.02.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Ćupeljić i Smiljane Mrše članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi Republike Srpske, zastupane po Pravobranilaštvu Republike Srpske, Sjedište zamjenika pravobranioca V. (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv rješenja broj: ... od 13.12.2021. godine, tužene Uprave..., u predmetu raspravljanja uzurpacije zemljišta, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 005242 22 U od 15.03.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 22.02.2024. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Područne jedinice H. broj ... od 20.07.2021. godine. Tim prvostepenim rješenjem se u tački 1. dispozitiva Lj.L., M.L., G.L. i D.Ž., priznaje pravo svojine na uzurpiranom zemljištu topografski označenom kao k.p. broj 1322 šuma 3. klase u površini 16064 m², upisana u l.n. broj 156 k.o. P.; u tački 2. dispozitiva konstatuje se da će se po pravosnažnosti rješenja izvršiti upis prava susvojine u javnu evidenciju o nepokretnostima za k.o. P., Područna jedinica H. u korist Lj.L., M.L., G.L. i D. Ž. sa po ¼ dijela; u tački 3. dispozitiva određena je naknada za troškove u ovoj upravnoj stvari u ukupnom iznosu 100,00 KM, koje su uzurpanti dužni platiti na žiro račun tužene u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

U obrazloženju presude sud, pozivom na odredbe člana 1. i 8. stav 1. Zakona o uzurpacijama i dobrovoljačkim kompetencijama („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 8/20, u daljem tekstu: Zakon), navodi da su pravilno i prvostepeni organ i tužena zaključili da su ispunjeni uslovi da se na uzurpiranom zemljištu, tj. na parceli k.p. broj 1322 utvrdi pravo svojine u korist uzurpanta. Ovo iz razloga što je u postupku utvrđeno da je predmetna parcela uzurpirana od njihovih pravnih prednika prije 31.12.1955. godine, da je predmetno zemljište prije 06.04.1941. godine bilo upisano kao državna svojina i da u to vrijeme nije bila po kulturi šuma. Vještak šumarske struke je sačinio detaljan nalaz u pogledu starosti šume i nalaz obrazložio, pa ne stoje prigovori tužioca o povredi pravila postupka. Nije osnovan ni tužbeni navod da nije utvrđeno prebivalište odnosno boravište uzurpanata jer iz spisa predmeta proizlazi da isti imaju prebivalište u H. Zaključeno je da je činjenično

utvrđenje pravilno i potpuno i da je na isti pravilno primijenjeno materijalno pravo, pa je tužba odbijena kao neosnovana.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava, odnosno Zakona. Ukazuje da je tužbom tražio poništenje osporenog akta i naveo razloge njegove nezakonitosti koje nižestepeni sud nije razmotrio ni cijenio, što pobijanu presudu čini manjkavom. Pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje ogleđa se u sljedećem: korisnik šuma i šumskog zemljišta na ovom području ŠG „V.“ H. prigovorio je da je vještačenje po vještaku šumarske struke izvršeno bez prisustva stranaka i zakonskog zastupnika Republike Srpske, a nije mu ni omogućeno da na usmenoj raspravi iznese primjedbe i prigovore i postavlja pitanja sudskom vještaku radi razjašnjenja spornih činjenica. Sudski vještak šumarske struke nije na nesumnjiv način utvrdio da je parcela koja je predmet ovog postupka na dan 06.04.1941. godine bila po kulturi šuma bez obzira na trenutno stanje. Smatra, a u tom pravcu je i stručno mišljenje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da je prilikom određivanja starosti stabala odnosno starosti sastojine nužno prethodno definisati dali su sastojine raznodobne ili preborne, jer od toga zavisi način određivanja starosti. Potrebno je uzeti u obzir starost stabla odnosno starost iz viših debljinskih klasa, eventualno panjeve koji su glavni indikatori i pokazatelji starosti stabla. Prvostepeni organ nije omogućio korisniku šuma ŠG „V.“ H. da tokom cijelog postupka aktivno učestvuje u postupku kao stranka, jer za to ima pravni interes, posebno na licu mjesta prilikom vještačenja s obzirom da gazduje šumama u ovom području. U smislu odredbe člana 38. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 13/02-66/18, u daljem tekstu: ZOUP) prvostepeni organ je bio dužan da šumskom gazdinstvu ŠG „V.“ H. omogućí da se u toku postupka direktno izjasni o činjenicama i okolnostima koje su važne za donošenje rješenja a ne putem zakonskog zastupnika Republike Srpske. Takođe je odredbom člana 177. stav 3. ZOUP određeno da sudski vještak mora izložiti svoj nalaz i mišljenje na usmenoj raspravi na kojoj mu službeno lice i stranke mogu postavljati pitanja i tražiti objašnjenja u pogledu datog nalaza i mišljenja. Dakle, saslušanje sudskog vještaka je obavezno i nije prepušteno diskrecionoj ocjeni prvostepenog organa. U konkretnom slučaju prvostepeni organ nije pozvao sudskog vještaka na raspravu nego je vještak samostalno otišao na lice mjesta i izvršio vještačenje, a prvostepeni organ je propustio da sasluša i geometra na okolnosti na koje se poziva vještak šumarske struke, izuzev „običnog“ pokazivanja lokacije. Dakle, nije potpuno utvrđeno činjenično stanje u smislu člana 8. tačka 4. i 5. Zakona, nisu utvrđene činjenice da li su predmetne nepokretnosti na smetnji komunikacijama javnim šumskim putevima i nisu uopšte utvrđivane činjenice da li je predmetno zemljište na smetnji pravilnom uređenju bujičnih i erozivnih područja. Naglašava da u postupku nije utvrđeno ni da li svi uzurpanti imaju prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srpske u smislu odredbe člana 8. pomenutog Zakona. Shodno izjašnjenju korisnika šume i šumskog zemljišta datom na nalaz i mišljenje vještaka šumarske struke, te izričitom izjašnjenju od 06.04.2022. godine u prilogu zahtjeva nesporna je činjenica da parcela k.p. br. 1322 pripada privrednoj jedinici „G.S.“ kojom gazduje ŠG „V.“ H. Odjeljenje broj 45 i nije utvrđeno da li ta parcela predstavlja enklavu čije priznavanje direktno smeta pravilnom gazdovanju šumom. Proizlazi da nije u potpunosti raspravljeno da li postoje uslovi iz člana 8. tačka 3. i 5. Zakona da se predmetno zemljište prizna u svojini uzurpantima. S obzirom da se radi o imperativnoj normi smatra da se u postupku nije vodilo računa o postojanju javnog interesa od strane ŠG „V.“ H. koji u slučaju priznavanja prava svojine uzurpantima ne bi moglo da gazduje preostalim dijelom šume koja je u svojini Republike Srpske. Predlaže da se zahtjev uvaží, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje.

Tužena u odgovoru na zahtjev ostaje kod navoda datih u obrazloženju drugostepenog rješenja i predlaže da se zahtjev odbije.

Zainteresovana lica „Š.R.S.“ a.d. S., ŠG „V.“ H. u odgovoru na zahtjev navode da su osporeni akti i pobijana presuda doneseni uz pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, pogrešno primijenjeno materijalno pravo i uz povrede odredaba upravnog postupka. Ovo jer nije uzeta u obzir činjenica da se predmetna parcela nalazi u odjelu 45 „G. S.“ kojim upravlja i gazduje „Š.R.S.“ a.d. S., ŠG „V.“ H. Da bi došlo do priznavanja prava svojine na uzurpiranom zemljištu potrebno je da se ispune uslovi iz odredbe člana 8. tačka 3. i 5. Zakona tj. da isto ne smeta pravilnom gazdovanju šuma u šumskom kompleksu i da nije na smetnji komunikacijama. Radi se o imperativnoj normi koja se mora primijeniti. Takođe nije utvrđeno da li predmetna parcela predstavlja enklavu ili poluenklavu čije bi priznavanje direktno smetalo pravilnom i održivom gazdovanju šuma, a uz to je pogrešno primijenjeno materijalno pravo, pa ni osporeno rješenje ni pobijana presuda nisu činjenično ni pravno održivi. Nije cijenjena ni ispunjenost ostalih uslova iz odredbe člana 8. Zakona pa smatraju da je zahtjev za vanredno preispitivanje osnovan i predlažu da se uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Zainteresovana lica Lj.L., G.L., M.L. i D.Ž. u odgovoru na zahtjev osporavaju njegove navode i ističu da ŠG „V.“ H. zahtijeva da se tretira kao stranka u postupku, iako ne posjeduje stranačku legitimaciju u konkretnoj upravnoj stvari. To proizlazi prije svega iz odredaba Zakona da su jedino i isključivo stranke u ovom postupku Pravobranilaštvo kao zastupnik Republike Srpske s jedne i uzurpanti s druge strane. Šumsko gazdinstvo nije titular prava ni vlasništva ni posjedništva već samo korisnik pod detaljno propisanim uslovima Zakona o šumama bez prava korišćenja na uzurpiranom zemljištu dok se ne riješe imovinsko pravni odnosi. Učešće na raspravi kojem podnosioc zahtjeva prigovara je u postupku potpuno razjašnjeno i obrazloženo te prihvaćeno od strane nižestepenog suda. Predstavnik Pravobranilaštva je na usmenu raspravu uredno pozvan, ali nije prisustvovao niti svoj izostanak opravdao pa je rješenje pravilno doneseno bez njegovog prisustva. Svoje prigovore Pravobranilaštvo je istaklo u žalbi, a potom u tužbi koji su objašnjeni i razmotreni pa nema povreda pravila postupka na koje se u zahtjevu ukazuje. U potpunosti je raspravljeno pitanje da li je predmetna parcela na dan prije 06.04.1941. godine bila šuma a na osnovu nalaza vještaka šumarske struke koji je prvostepenom organu predodčen i priložen a propust Pravobranilaštva da prisustvuje toj raspravi nije greška ni vještaka ni upravnog organa. Paušalni su navodi da bi ovo zemljište moglo biti na smetnji komunikacijama jer se to moglo utvrditi neposrednim zapažanjem na licu mjesta. S obzirom da takva smetnja ne postoji niti je ikada postojala jer postoji samo jedan šumski put kojim se decenijama izvozi šumska građa na zapadnoj strani, dok sa ostale tri strane su samo njihove privatne poljoprivredne parcele pa je neutemeljena primjedba u vezi smetnji komunikacijama. Predmetno zemljište se nalazi na potpuno ravnom terenu pa nije bilo spornih pitanja oko smetnji pravilnom uređenju bujičnih i erozivnih područja pa zato i nije bilo spornih pitanja u tom pravcu. Ako ovo uzurpirano zemljište graniči samo s jedne strane sa područjem kojim gazduje ŠG „V.“ H. ne može se smatrati ni kao enklava ni kao poluenklava. Nije sporno ni prebivalište uzurpanata, pa ne stoje primjedbe date u zahtjevu. Predlažu da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, na osnovu odredbe 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Prema podacima spisa predmetni postupak pokrenut je po službenoj dužnosti, a po obavještenju Komisije za izlaganje na javni uvid podataka i utvrđivanju prava na nepokretnostima Područne jedinice H. (Komisija) za k.o. P. od 02.07.2015. godine, na parceli novog premjera označenoj kao k.p. broj 1322, koja je u postupku izlaganja otpisana iz p.l.n. broj 249 k.o. P. i prebačena u p.l.n. broj 479 kao svojina Republike Srpske uz odgovarajuću zabilježbu o pokretanju upravnog postupka. S obzirom da je postupak pokrenut u vrijeme važenja ranijeg Zakona o uzurpacijama („Službeni glasnik RS“ broj: 70/06) to je zaključkom broj ... od 10.11.2015. godine postupak prekinut dok nadležna Komisija Skupštine opštine H. na terenu ne izvrši povlačenje granične linije između šume i šumskog zemljišta s jedne strane i poljoprivrednog zemljišta s druge strane. Postupak je nastavljen po zahtjevu Pravobranilaštva Republike Srpske, Sjedište zamjenika V. od 08.03.2018. godine, a kako je u međuvremenu stupio na snagu Zakon, to je u smislu odredbe člana 28. Zakona postupak okončan po odredbama toga zakona, po kojem za odlučivanje nije neophodno povlačenje granične linije.

Prema nalazu vještaka geometra predmetna parcela označena je kao k.p. broj 1322 u naravi šuma 3. klase, u površini od 16064 m², po starom premjeru odgovara dijelu k.č. broj 1364/1 k.o. N. koja je prvobitno 1896. godine bila upisana u zk. ul. broj 197, u površini od 835900 m², kao bosansko hercegovački zemaljski erar, 1904. godine podijeljena je na više novoformiranih parcela, pa je nakon cijepanja imala površinu od 830220 m². Od 1926. godine uknjižuje se pravo vlasništva u korist državnog erara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca sa 1/1 dijela, od 1930. godine kao vlasništvo Kraljevine Jugoslavije, a 1946. godine kao vlasništvo FNRJ, a potom iste godine upisuje se kao državna svojina. Predmetna parcela je iz zk. ul. broj 197 preuzeta u el. zk. ul. broj 11, u površini od 543636 m², sa posljednjim upisom prava svojine u korist Republike Srpske, a u katastarskom operatu upisana je u p.l. broj 270 na imenu S.L., G.L., N.L., sa po 1/12 dijela, D.L., M.L. i Lj. L. sa po ¼ dijela. Pribavljen je i nalaz i mišljenje vještaka šumarske struke na okolnost utvrđenja činjenice da li je predmetna parcela na dan 06.04.1941. godine bila po kulturi šuma, koji je vještak nakon obilaska terena dana 11.06.2021. godine zajedno sa uzurpantima Lj.L. i D.L., konstatovano da predmetno zemljište predstavlja poluenklavu koja sa istočne strane graniči sa privatnim posjedima, a omeđena je starom drvenom ogradom koja je popravljena zadnji put prije otprilike 20 godina. Zemljište je obraslo šumom, uglavnom stablima smrče i ponekim stablom bijelog bora. Na parceli nije vršena sječa, nema niti sadašnjih panjeva niti njihovih ostataka. Postoji manji broj vjetroizvala stabla smrče koje bi trebalo ukloniti, a šuma je starosti 50 do 57 godina. Na parceli unutar šume nalazi se nekoliko pojedinačnih starijih stabala od 57 godina i to pojedinačnih stabala livadarke. Parcela ne smeta pravilnom gazdovanju šumama i šumskim kompleksima. Saslušani su i uzurpanti G.L., Lj.L. i M. L., svi iz H. koji su izjavili da predmetno zemljište predstavlja dio „stare“ uzurpacije koja je imala ukupnu površinu oko 80 dunuma, te da isto koriste zajedno sa svim ostalim zemljištem u njihovom posjedu. Svjedoci G.J. rođen 1956. godine i N.N. rođen 1960. godine su dali iskaz da saznanje o predmetnoj uzurpaciji imaju od svog djeda, te da se sjećaju da se radilo o poljanama sa pojedinačnim rubnim stablima, te da je porodica L. imala veliki posjed i da je to zemljište i sada u posjedu nasljednika ranijih uzurpanata.

Shodno navedenom po ocjeni ovog suda ispunjeni su uslovi iz odredbe člana 5. stav 1., 6. i u vezi sa članom 8. Zakona, da se zainteresovanim licima prizna pravo svojine na parceli koja je sada označena kao k.p. broj 1322, u površini od 16064 m², upisana u l.n. broj 156 k.o. P.. Ovo jer iz činjeničnog utvrđenja proizlazi da je predmetno zemljište u državnoj svojini od prije 06.04.1941. godine, da nije na dan 06.04.1941. godine bilo po kulturi šuma, kao i da je to zemljište poluenklava koja ne smeta pravilnom gazdovanju šuma u šumskom

kompleksu, da je bilo uzurpirano od strane porodice L. prije 31.12.1955. godine, pa čak i ranije od strane njihovih prednika od polovine XIX vijeka, da su prednici M.L., M.L. i T. L. podnosili zahtjev za raspravljanje uzurpacije još 23.10.1953. godine, da je njihov posjed potvrđen i aktom Narodnog odbora Sreza V.- katastar od 29.10.1953. godine, kao i da se zemljište sada nalazi u posjedu njihovih pravnih sljednika odnosno lica navedenih u dispozitivu prvostepenog rješenja.

Tužilac u zahtjevu ističe prigovor u ime ŠG „V.“ H., da je nalaz vještaka šumarske struke sačinjen van rasprave i bez učešća ŠG „V.“ H., a koji isti nije naveo u odgovoru na zahtjev, pa je takav prigovor bez osnova, jer svako od učesnika u postupku može da ističe prigovore samo u svoje ime i u ime stranaka koje zastupa, što ovdje nije slučaj. Uz to tužiocu je dostavljen nalaz vještaka šumarske struke na izjašnjenje, kao i nalaz vještaka geometra i zapisnik sa rasprave od 18.05.2021. godine, na koju je tužilac uredno pozvan, ali nije pristupio, niti je izostanak opravdao. Tužilac je dostavio samo izjašnjenje od 19.07.2021. godine u kojem nije prigovorio nalazu vještaka, niti dao primjedbe, već ih je istakao tek u žalbenom postupku. Nemaju osnova ni prigovori da nije utvrđeno da li je predmetno zemljište po kulturi šuma, jer je nalaz vještaka šumarske struke na tu okolnost jasan i potpun i dovoljno obrazložen, a vještak se decidno izjasnio o starosti šume. Izjasnio se i na činjenicu da je predmetno zemljište poluenklava i da nije na smetnji pravilnom gazdovanju šumama u šumskom kompleksu s obzirom da parcela sa istočne strane graniči sa privatnim posjedima, pa nema osnova ni prigovor da nije utvrđeno da li je predmetno zemljište enklava, odnosno da nije u potpunosti raspravljeno da li postoje uslovi iz člana 8. tačka 3. i 5. Zakona da se predmetno zemljište prizna u svojину uzurpantima. Takođe ne radi se o napuštenom zemljištu, pa je bez osnova prigovor da u postupku nije utvrđeno ni da li svi uzurpanti imaju prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srpske.

Kod takvog stanja stvari, a kako ni ostali prigovori nisu od uticaja na zakonitost, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi predviđeni odredbama člana 35. stav. 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje odbija kao neosnovan na osnovu odredaba člana 40. stav 1. tog zakona.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić